

# ČESKÝ JAZYK A LITERATURA 9C

## 1. NÁHRADNÍ TERMÍN

C9PCD25C0T03

### DIDAKTICKÝ TEST

Jméno a příjmení

Počet úloh: 30

Maximální bodové hodnocení: 50 bodů

Povolené pomůcky: psací potřeby

#### 1 Základní informace k zadání zkoušky

- **Časový limit** pro řešení didaktického testu **je uveden na záznamovém archu.**
- U každé úlohy je uveden maximální počet bodů.
- Za neuvedené řešení úlohy či za nesprávné řešení úlohy jako celku **se neodčítají záporné body.**
- **Odpovědi píšete do záznamového archu.**
- Poznámky si můžete dělat do testového sešitu, nebudou však předmětem hodnocení.
- **Nejednoznačný nebo nečitelný zápis odpovědi bude považován za chybné řešení.**

#### 2 Pravidla správného zápisu odpovědí

- Odpovědi zaznamenávejte **modře nebo černě** píšící propisovací tužkou, která píše **dostatečně silně a nepřerušovaně.**
- **Hodnoceny budou pouze odpovědi uvedené v záznamovém archu.**

#### 2.1 Pokyny k uzavřeným úlohám

- U všech úloh/podúloh **je právě jedna odpověď správná.**
- Odpověď na úlohu/podúlohu zřetelně zakřížkujte v příslušném bílém poli záznamového archu, a to přesně z rohu do rohu dle obrázku.

A B C D  
4

- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, pečlivě zabarvete původně zakřížkované pole a zvolenou odpověď vyznačte křížkem do nového pole.

A B C D  
4

- Jakýkoli jiný způsob záznamu odpovědí a jejich oprav bude považován za nesprávnou odpověď.

#### 2.2 Pokyny k otevřeným úlohám

- Odpovědi **píšete čitelně** do vyznačených bílých polí.

16



- Povoleno je psací i tiskací písmo a číslice.
- Při psaní odpovědí rozlišujte **velká a malá písmena.**
- Pokud budete chtít následně zvolit jinou odpověď, původní odpověď přeškrtněte a novou odpověď запиšte do stejného pole. Vaše odpověď nesmí přesáhnout hranice vyznačeného pole.
- Za chybu se považuje jak jakákoli nesprávná, tak chybějící správná dílčí odpověď. Maximální dosažitelné bodové hodnocení za úlohu se sníží o započítané chyby.

**TESTOVÝ SEŠIT NEOTVÍREJTE, POČKEJTE NA POKYN!**

## VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 1

Před odjezdem mi kamarádi připoměli, abych s sebou sbalila nějaké deskové hry.

1 bod

### 1 Která z následujících úprav odstraní pravopisnou chybu z výchozího textu?

- A) když místo *mi* napíšeme *my*
- B) když místo *připoměli* napíšeme *připomněli*
- C) když místo *s sebou* napíšeme *sebou*
- D) když místo *sbalila* napíšeme *zbalila*

## VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 2–4

(1) Pod houby stinným deštníkem  
kdys při lijáku velikém,  
kdy vítr hučel a bil hrom,  
se skryla kobylka a gnóm.  
Řev živlu dokud hlaholil,  
z nich každý hezky krotký byl.  
Však sotva déšť jen začal tichý,  
hned kobylka se osmělila,  
tropila sobě z gnóma smíchy:  
háv jeho pestrý, brada bílá  
a jak drahokam lampička,  
jež na opasku se mu bleskla,  
i rolnička na čapce lesklá  
jí k smíchu byly. Maličká  
ta panna kobylka a suchá  
se posmívala, že zří ducha,  
zjev plachý jen a fantastický,  
básníka hříčku mlhavou,  
že pouze ona cítí lidsky –  
je skutečnost **jí** potravou.

(2) Tak smála se do šumu stromů  
a šedivý gnóm mlčel k tomu.  
Vtom blízko slyšet praskot klestu,  
krok pádný hledal sobě cestu,  
a bota s hřeby převeliká,  
snad pytláka neb podloudníka,  
již rozdrtila houbu vráz  
i kobylku, než její hlas  
se vychloubaje doznít moh.  
A gnóm? Ten na kvetoucí hloh  
se vyhoup lehký jako stín  
a jeho smích zněl v lesa klín.

Vysvětlivky: *gnóm* – podzemní skřítek; *podloudník* – člověk se zlými úmysly; *vráz* – náraz, náhle

(J. Vrchlický, *Kobylka a gnóm*, upraveno)

1 bod

### 2 Které z následujících tvrzení odpovídá výchozímu textu?

- A) Jakmile kobylka pod houbou oschla, začala o sobě před gnómem tvrdit, že má fantastický zjev.
- B) Gnóm se rozesmál až poté, co kobylku ukrytou pod houbou úmyslně zašlápl kolemjdoucí pytlák.
- C) Během bouřky byl gnóm na rozdíl od kobylky skoupý na slovo, jakmile však přestalo pršet, jejich role se obrátily.
- D) Kobylka se gnómovi posmívala, přičemž terčem jejího posměchu byl mimo jiné gnómův oděv včetně jeho čapky s rolničkou.

**3 Které z následujících tvrzení o dvou verších podtržených ve výchozím textu je pravdivé?**

- A) V každém z těchto veršů se vyskytuje přirovnání.
- B) V žádném z těchto veršů se nevyskytuje přirovnání.
- C) Přirovnání se vyskytuje ve verši z první části textu, nikoli však ve verši z druhé části textu.
- D) Přirovnání se vyskytuje ve verši z druhé části textu, nikoli však ve verši z první části textu.

1 bod

**4 Které z následujících tvrzení je pravdivé?**

(Výraz *jí* je ve výchozím textu vyznačen tučně. Věty s posuzovaným výrazem jsou gramaticky správné.)

- A) Výraz *jí* je jak ve výchozím textu, tak ve větě *Jogurt jí k snídani nestačí* tvarem slovesa.
- B) Výraz *jí* je jak ve výchozím textu, tak ve větě *Jogurt jí k snídani nestačí* tvarem zájmena.
- C) Výraz *jí* je ve výchozím textu tvarem slovesa, ale ve větě *Jogurt jí k snídani nestačí* je tvarem zájmena.
- D) Výraz *jí* je ve výchozím textu tvarem zájmena, ale ve větě *Jogurt jí k snídani nestačí* je tvarem slovesa.

max. 4 body

**5 Přiřadte k jednotlivým větám (5.1–5.4) odpovídající tvrzení (A–F).**

(Žádná možnost z nabídky A–F nesmí být přiřazena víckrát než jednou.)

- 5.1 Nedávno jsme v zoo viděli jak nově narozené vlčí mládě, tak několikaměsíční medvídata. \_\_\_\_\_
- 5.2 Nejen většině dospělých, ale i jejich dětem se nejvíc líbila nenáročná túra k vodopádům. \_\_\_\_\_
- 5.3 Ještě koncem minulého století byl tento stát největším producentem čaje a kávy na světě. \_\_\_\_\_
- 5.4 Vodácké kempy i místní restaurace jsou letos kvůli dlouhodobému suchu nezvykle prázdné. \_\_\_\_\_
- A) Tato věta obsahuje podmět nevyjádřený a přísudek slovesný.
  - B) Tato věta obsahuje podmět nevyjádřený a přísudek jmenný se sponou.
  - C) Tato věta obsahuje podmět vyjádřený, a to několikanásobný, a přísudek slovesný.
  - D) Tato věta obsahuje podmět vyjádřený, a to několikanásobný, a přísudek jmenný se sponou.
  - E) Tato věta obsahuje podmět vyjádřený, nikoli však několikanásobný, a přísudek slovesný.
  - F) Tato věta obsahuje podmět vyjádřený, nikoli však několikanásobný, a přísudek jmenný se sponou.

## VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 6–10

### TEXT 1

(1) Před zavedením peněz byl jedinou možností, jak od někoho něco získat, směnný obchod. To je druh obchodování, při němž se věci či služby vyměňují za jiné věci nebo služby. Nebývá ale jednoduché najít někoho, kdo vaše zboží přijme bez výhrad a dá vám za **ně** to své. Proto se časem přešlo k obchodování prostřednictvím vzácných předmětů (o tom se ostatně zmiňují i texty vzniklé v období před Kristem).

(2) K tradičním platidlům patřilo například stříbro. V Mezopotámii se tímto kovem platilo už v 5. tisíciletí př. n. l. Tenkrát ovšem platidla ještě neměla podobu mincí, ale šlo o tenké plíšky různých tvarů.<sup>1</sup> V Sumerské říši se kolem roku 4000 př. n. l. zase k placení používaly předměty z vypálené hlíny, **jejichž** hodnotu určoval tvar. Kulatý kus měl cenu jedné ovce, kus o tvaru půlměsíce lidé směnili za určité množství zlata. K nejstarším platidlům patří i mušle kauri. Je doloženo, že těmito drobnými ulitami mořských plžů se v Číně platilo již během vlády dynastie Šang (u moci byla 1570–1045 př. n. l.).

(3) Patrně nejtěžším platidlem v historii jsou kamenné peníze zvané *rai*. Platilo se jimi na tichomořském ostrově Yap. Největší z nich měly průměr čtyři metry a vážily okolo pěti tun. Podle některých odborníků se peníze *rai* používaly nejméně pět set let, vyrábět se přestaly až ve 30. letech 20. století. V té době se na Yapu vyskytovalo přes 13 000 *rai*.

První písemná zmínka TÝKAJÍCÍ SE ČESKÝCH PLATIDEL pochází z 10. století. Jeden cestovatel tehdy ve své zprávě uvedl, že na tržišti v Praze se platí nejen denáry (mincemi vyrobenými ze stříbra), ale i plátnem roztrhaným na malé kousky. Patrně právě proto některé zdroje uvádějí, že sloveso *platit* pochází ze slova *plátno*. Podle publikace ZABÝVAJÍCÍ SE PŮVODEM SLOV to ale jisté není.

<sup>1</sup> První mince vznikly až koncem 7. století př. n. l.

(www.memento-historia.cz; www.mbank.cz, upraveno)

### TEXT 2

**Přívlastek těsný** omezuje významový rozsah podstatného jména a nelze ho z věty vypustit. Neodděluje se čárkami. Vypustíme-li přívlastek těsný z věty, její význam se zásadně změní (např. *Žáci projevující aktivitu jsou často chváleni.* ≠ *Žáci jsou často chváleni.*).

**Přívlastek volný** podává jen nějaké bližší vysvětlení, a proto ho lze z věty vypustit (např. jak věta *Tato cesta, vinoucí se údolím, vede do Zlína*, tak věta *Tato cesta vede do Zlína* označuje tutéž cestu). Stojí-li přívlastek volný za podstatným jménem, odděluje se čárkami.

(V. Styblík a kol., *Český jazyk pro 8. ročník základní školy*, upraveno)

max. 2 body

#### 6 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z TEXTU 1 (A), nebo ne (N).

- |  | A                        | N                        |
|--|--------------------------|--------------------------|
| 6.1 Alespoň po určitou část období 1570–1045 př. n. l. byly v Číně platidlem mušle kauri.  | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 6.2 Tenkými plíšky rozličných tvarů se platilo již před rokem 4000 př. n. l., tedy dříve než mincemi.  | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 6.3 Průměrná velikost peněz zvaných <i>rai</i> , které se používaly k placení na ostrově Yap, byla čtyři metry.  | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 6.4 Všechny peníze zvané <i>rai</i> , které se ve 30. letech 20. století nacházely na ostrově Yap, byly podle některých odborníků staré minimálně 500 let. | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |

max. 3 body

#### 7 Vypište z druhé části TEXTU 1 tři dvouslabičná podstatná jména, která jsou v textu užitá ve 4. pádě.

(Slova *kauri* a *Šang* neposuzujte, nejsou správným řešením. Za chybu je považováno jak neuvedení hledaného slova, tak zapsání jakéhokoli slova, které neodpovídá zadání.)

1 bod

**8 Které z následujících tvrzení o dvou úsecích zapsaných v TEXTU 1 velkými písmeny je pravdivé?**

(Úlohu řešte na základě definic uvedených v TEXTU 2.)

- A) Každý z těchto úseků by měl být oddělen čárkami, neboť v obou případech jde o přívlastek volný.
- B) Žádný z těchto úseků by neměl být oddělen čárkami, neboť v obou případech jde o přívlastek těsný.
- C) První úsek je přívlastek volný, a proto by měl být oddělen čárkami. Druhý úsek je přívlastek těsný (*Podle publikace zabývající se původem slov to ale jisté není. ≠ Podle publikace to ale jisté není.*), a proto by neměl být oddělen čárkami.
- D) První úsek je přívlastek těsný (*První písemná zmínka týkající se českých platidel pochází z 10. století. ≠ První písemná zmínka pochází z 10. století.*), a proto by neměl být oddělen čárkami. Druhý úsek je přívlastek volný, a proto by měl být oddělen čárkami.

1 bod

**9 Které z následujících tvrzení o zájmenech tučně vyznačených v TEXTU 1 je pravdivé, vezmeme-li v potaz také smysl sdělení?**

- A) Zájmeno *ně* odkazuje ke slovu *zboží*, zájmeno *jejichž* odkazuje ke slovu *hlíny*.
- B) Zájmeno *ně* odkazuje ke slovu *výhrad*, zájmeno *jejichž* odkazuje ke slovu *hlíny*.
- C) Zájmeno *ně* odkazuje ke slovu *zboží*, zájmeno *jejichž* odkazuje ke slovu *předměty*.
- D) Zájmeno *ně* odkazuje ke slovu *výhrad*, zájmeno *jejichž* odkazuje ke slovu *předměty*.

1 bod

**10 Ve které z následujících možností jsou významové vztahy mezi slovy nejpodobnější vztahům mezi slovy STŘÍBRO – MINCE – PLATIT?**

(Slova *stříbro*, *mince* a *platit* posuzujte ve významu, v němž jsou užitá v úseku podtrženém v TEXTU 1. Správná je pouze možnost, v níž pořadí slov odpovídá pořadí *stříbro – mince – platit*.)

- A) chleba – pec – jíst
- B) papír – brčko – pít
- C) sklo – okno – opravit
- D) dům – beton – postavit

max. 2 body

**11 Rozhodněte o každém z následujících souvětí, zda je zapsáno pravopisně správně (A), nebo ne (N).**

- |  | A                        | N                        |
|--|--------------------------|--------------------------|
| 11.1 Když se účastnil lyžařské soutěže, zlomil si při pádu lýtkovou i holení kost.             | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 11.2 Porouchané součásti stroje se rychle opravili, tudíž se záhy obnovil provoz.              | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 11.3 Mezi nejvýraznější šperky na plese patřil náhrdelník, na němž se třpytily drahokamy.      | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 11.4 Záchranné vesty jsou opatřeny mechanismem, který je v případě potřeby samočinně nafoukne. | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |

## 12 Seřadte jednotlivé části textu (A–F) tak, aby byla dodržena textová návaznost.

- A) „Pan plukovník Weber, nemýlím-li se,“ oslovila jsem toho vojáka a potřásla jsem si s ním rukou, „těší mě, Louisa Banksová.“ „Dobrý den, paní doktoro,“ řekl Weber, „tohle je doktor Donnelly.“ Společně jsme vešli do mé pracovny.
- B) Weber si poposedl, vyndal z aktovky magnetofon a stiskl přehrávání. Znělo to, jako když si mokrý pes vytrásá z kožichu vodu. „Co vy na to?“ zeptal se mě.
- C) Sundala jsem pár komínků knížek ze židlí pro hosty a všichni jsme se posadili. „Říkal jste, že chcete, abych si poslechla nějakou nahrávku. Předpokládám, že se to týká mimozemšťanů.“
- D) „Nemám svolení vám na to odpovědět. Mohu vám poskytnout jen tuto nahrávku,“ prohlásil plukovník. „Nic přece neprozradíte, když řeknete, že jste viděli mimozemšťana,“ naléhala jsem. S ním to ale ani nehnulo: „Máte nějaký názor na jazykový charakter nahrávky, kterou jste právě slyšela?“
- E) „V jakých souvislostech to bylo nahráno?“ zajímalo mě. „Pomohlo by to s interpretací zvuků. Viděli jste mimozemšťana, když mluvil? Co u toho dělal?“
- F) Čekali na chodbě před mojí pracovnou. Byla to zvláštní dvojice. Jeden ve vojenské uniformě, ten druhý vypadal jako univerzitní profesor.

(T. Chiang, Příběh tvého života, upraveno)

- 12.1 \_\_\_\_\_
- 12.2 \_\_\_\_\_
- 12.3 \_\_\_\_\_
- 12.4 \_\_\_\_\_
- 12.5 \_\_\_\_\_
- 12.6 \_\_\_\_\_

## VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 13

V červnu 2024 odstartovala čtvrtá řada amerického seriálu The Boys, natočeného podle stejnojmenného komiksu. Očekávanou dávku satiry, černého humoru i akčních scén plných krve sice dostanete, ve většině dílů se ale děj nijak neposouvá dopředu. Naštěstí Antony Starr, jeden z protagonistů, je v roli labilního Homelandera čím dál zvrácenější a spousta hlášek Deepa vás zaručeně odrovná, takže i tahle řada stojí za to. 👍

1 bod

## 13 Která z následujících možností nejlépe vystihuje výchozí text?

- A) Autor textu uvádí nejen fakta, ale i své názory, v žádné pasáži se však na čtenáře přímo neobrací.
- B) Autor textu uvádí pouze své názory, nikoli fakta, v žádné pasáži se však na čtenáře přímo neobrací.
- C) Autor textu uvádí nejen fakta, ale i své názory a v některých pasážích se přímo obrací na čtenáře.
- D) Autor textu uvádí pouze své názory, nikoli fakta a v některých pasážích se přímo obrací na čtenáře.

- 14 Tvzení:** Obsah první věty a obsah druhé věty se navzájem vylučují, třetí věta rozvíjí druhou větu.

**Pro které z následujících souvětí platí výše uvedené tvrzení?**

(Každé z posuzovaných souvětí se skládá ze tří vět.)

- A) Vyber si buď křupky, nebo chipsy, hlavně už přestaň vykřikovat, dost nás to totiž otravuje.
- B) Když při sledování filmu stále povídáš, nebo dokonce vykřikuješ, dost nás to otravuje.
- C) Vyber si buď křupky, nebo chipsy, hlavně už přestaň vykřikovat, co se bude dít v další scéně.
- D) Ty při sledování filmu buď hned usneš, nebo neustále vykřikuješ, co se bude dít v další scéně.

**VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 15**

Tereza se už od ranného dětství zajímala o přírodu. Během společných procházek ji prarodiče učili poznávat obyvatele rozlehlých pastvin, horských bystřin i okolních lesů. Brzy o krásách přírody věděla skutečně hodně.

Její zájem se prohloubil s nástupem na základní školu. Již v 6. ročníku se přihlásila do vědomostní soutěže se zaměřením na biologii. V krajském kole s přehledem porazila ostatní soutěžící a postoupila do celorepublikového klání.

Jako téma projektu si zvolila vážky. Tito krásně zbarvení tvorové jsou díky svému vzhledu nezaměnitelní s jinými zástupci hmyzu. Životním prostředím, které je k jejich vývoji nezbytné, je až na výjimky voda. Tereza na svém projektu pracovala téměř denně. Pečlivě popsala průběh procesu, kdy se z larvy vylíhne dospělý jedinec, i dravý způsob lovu. Výsledky pozorování přehledně zhrnula v tabulce a přiložila fotografie. Nikoho z Terezina okolí pak příliš nepřekvapilo, že její projekt byl vyhodnocen jako nejlepší.

**max. 4 body**

- 15 Najděte ve výchozím textu čtyři slova, která jsou v něm zapsána s pravopisnou chybou, a napište je pravopisně správně.**

(Slova zapíšte bezchybně, a to ve stejném tvaru, v němž jsou užitá v textu. Za chybu je považováno jak neuvedení hledaného slova, tak zapsání jakéhokoli slova, které neodpovídá zadání.)

**max. 2 body**

- 16 Ke každé z následujících podúloh (16.1 a 16.2) napište současné (tj. ne zastaralé) spisovné slovo, které odpovídá zadání a zároveň není vlastním jménem.**

(Slova musí být zapsána pravopisně správně.)

- 16.1 Napište podstatné jméno, které je v 1. pádě čísla jednotného tříslabičné, je příbuzné se slovem ŽIVOT, skloňuje se podle vzoru KOST a neobsahuje předponu.
- 16.2 Napište podstatné jméno, které je v 1. pádě čísla jednotného jednoslabičné, je příbuzné se slovem RODIT, skloňuje se podle vzoru HRAD a obsahuje předponu.

## VÝCHOZÍ TEXTY K ÚLOHÁM 17–22

### TEXT 1

(1) Alex se musel zeptat na cestu. Když zjistil, jak dlouho ještě půjde, trochu ho to zaskočilo. Byl ale vděčný za svou fyzickou: když přece vydrží trénovat klidně šest hodin v kuse, zvládne i ujít pár bloků v New Yorku. Bylo krátce po půlnoci, když konečně dorazil do správné ulice. Tahle čtvrť se mu zdála nebezpečná. Dům, v němž jeho babička bydlela, vypadal jako šedivá věž. Alex byl **vystrašený** a promrzlý, ale jakmile vystoupil v jedenáctém patře z výtahu, rozhodl se, že svou slabost nedá najevo.

„Ahoj babi,“ pozdravil co nejzřetelněji.

„Povídala jsem ti, ať mě tak neoslovuješ,“ **pokárala** ho.

„Ahoj Kate.“

„Jdeš dost pozdě, Alexandře.“

„Neměla jsi mě náhodou vyzvednout na letišti?“

„Jestli nejsi schopný se ke mně dostat z letiště sám, nemůžeš se mnou do pralesa.“

Kate Coldová byla cestovatelka, a tak byl její malý byt přečpaný předměty z různých zemí. Alexe zaujaly především lebky z Tibetu a zkamenělí skarabové z Egypta. Alexova matka Lisa měla ze své tchyně hrůzu, její děti to ale cítily jinak: všechny tři byly na svou babičku pyšné a sbíraly články, v nichž jejich hrdinka vyprávěla o exotických místech.

Když se Alex najedl, Kate mu vysvětlila, že ho vezme na důležitou expedici, kterou povede proslulý antropolog Ludovic Leblanc. Jejich posláním je pátrat v amazonském pralese po záhadné bytosti podobné člověku.

„Můj táta říkal, že důkazy o existenci toho netvora nejsou,“ nadhodil Alex.

„Jeho rodný list přirozeně nemáme. Říká se ale, že páchne tak pronikavě, že lidé i zvířata ztrácí v jeho blízkosti vědomí nebo zůstanou zcela ochromeni,“ podotkla Kate.

(2) „Myslíš, že je nebezpečný?“

„Ne, Alexandře, myslím, že je laskavý. Neunáší děti, nekrade ani neničí majetek. Je to pouhý vrah. Tiše svým obětem zláme kosti a s elegancí je pak vykuchá,“ jízlivě odsekla Kate. „A teď se vyspi. Hned ráno se dáme do práce.“

(I. Allende, *Město netvorů*, upraveno)

### TEXT 2

**Sousloví** je ustálené spojení dvou nebo více slov, které se používá jako jeden celek s vlastním významem, např. *koupila si spodní prádlo*. Žádnou část sousloví nelze nahradit synonymem, neboť význam slovního spojení by se změnil nebo by vzniklo velmi nezvyklé slovní spojení, např. *koupila si dolní prádlo*.

max. 2 body

**17 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z TEXTU 1 (A), nebo ne (N).**

- |  | A                        | N                        |
|--|--------------------------|--------------------------|
| 17.1 V Katině bytě se nacházely upomínkové předměty z celkem dvou zemí.  | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 17.2 Kate sdělila Alexovi, že netvor začne pronikavě zapáchat, jakmile se octne poblíž lidí či zvířat.           | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 17.3 Dům v blíže nespecifikované newyorské čtvrti, v němž bydlela Kate Coldová, byl jedenáctipatrový.            | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 17.4 Alex se setkal se svou babičkou až po půlnoci, protože cesta z letiště do Katina bytu mu trvala šest hodin. | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |



**18 Vypište z druhé části TEXTU 1 tři příslovečná určení způsobu.**

(Za chybu je považováno jak neuvedení hledaného větného členu, tak zapsání jakéhokoli slova, které neodpovídá zadání. Pokud tedy vypíšete skladební dvojici, např. přísudek + příslovečné určení, bude to považováno za chybu.)

1 bod

**19 Která z následujících možností odpovídá TEXTU 1?**

- A) Alex má nejspíše dva sourozence a Kate Coldová je jeho babičkou z otcovy strany.
- B) Alex má nejspíše dva sourozence a Kate Coldová je jeho babičkou z matčiny strany.
- C) Alex má určitě tři sourozence a Kate Coldová je jeho babičkou z otcovy strany.
- D) Alex má určitě tři sourozence a Kate Coldová je jeho babičkou z matčiny strany.

1 bod

**20 Které z následujících slovních spojení podtržených v TEXTU 1 je souslovím?**

(Úlohu řešte na základě definice uvedené v TEXTU 2.)

- A) rodný list
- B) záhadná bytost
- C) důležitá expedice
- D) proslulý antropolog

1 bod

**21 Které z následujících tvrzení o dvou slovech tučně vyznačených v TEXTU 1 je pravdivé?**

- A) Pouze slovo *pokárat* je v textu citově zabarvené.
- B) Pouze slovo *vystrašený* je v textu citově zabarvené.
- C) Jak slovo *vystrašený*, tak slovo *pokárat* jsou v textu citově zabarvené.
- D) Ani slovo *vystrašený*, ani slovo *pokárat* nejsou v textu citově zabarvené.

1 bod

**22 Která z následujících možností vystihuje TEXT 1?**

- A) Jde o epický text, který vypráví Alex.
- B) Jde o lyrický text, který vypráví Alex.
- C) Jde o epický text, který nevypráví Alex.
- D) Jde o lyrický text, který nevypráví Alex.

1 bod

**23 Ve kterém z následujících větných celků je správně zapsána interpunkce?**

- A) Nový počítač nebyl, ani zdaleka tak výkonný, jak Kateřina očekávala.
- B) Ten úžasný obchod, kde jsem koupila tuto kabelku má dnes výprodej.
- C) Správnou odpověď nám zašlete nejlépe, e-mailem a to do konce července.
- D) Nikdo z nás nepochyboval, Tomáši, že se ti ten nový projekt podaří dokončit.

## VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOHÁM 24–27

Řada adrenalinových nadšenců má v oblíbenosti ferraty. To jsou cesty vybudované v obtížném terénu, jejichž součástí jsou JISTICÍ ocelová lana a případně další prvky (např. řetězy, lávky, žebříky), díky nimž je zdolávání trasy USNADNĚNO.

První známou ferratu vybudoval v roce 1843 alpinista Friedrich Simony v Rakousku, posléze se ferraty začaly objevovat i v Itálii. Za 1. světové války (1914–1918) rakouští a italské vojáky budovali v Dolomitech cesty JIŠTĚNÉ lany a dalšími prvky. Tyto původně vojenské cesty, USNADŇUJÍCÍ přístup ke strategickým stanovištím, se poté využily (buď jen zčásti, nebo zcela) při stavbě mnoha dnešních ferrat.

Moderní ferraty **se liší** stupněm obtížnosti. Třeba rakouské ferraty s označením A nejsou příliš obtížné (na některých jsou sice lana a řetězy, z bezpečnostního hlediska ale žádný z těchto prvků není nutný), zato ferraty E jsou určeny jen zkušeným horolezcům. V Rakousku narazíte i na označení F: jde o velmi náročný, zpravidla nepřilíš dlouhý úsek.

Na ferratu byste se měli vydat se speciální výbavou: kromě přilby, rukavic či sedáku je na ferraty B–F zapotřebí hlavně souprava pro samojištění, jejíž součástí jsou karabiny. Těmi se člověk **připojí** k jisticímu lanu a postupuje po trase. Pokud chcete zažít trochu nebezpečí a lákají vás místa s dechberoucími vyhlídkami, pak ferraty rozhodně zkuste.

Vysvětlivka: *Dolomity* – jeden z horských masivů Alp, nacházejících se v severní Itálii

(alpskyvudce.cz; National Geographic 12/2023, upraveno)

max. 2 body

### 24 Rozhodněte o každém z následujících tvrzení, zda jednoznačně vyplývá z výchozího textu (A), nebo ne (N).

- |   | A                        | N                        |
|---|--------------------------|--------------------------|
| 24.1 První známá ferrata byla vybudována v první polovině 19. století.  | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 24.2 Na ferratu s označením E se smí začátečník vydat pouze v doprovodu zkušeného horolezce.                                    | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 24.3 Některé rakouské ferraty s označením A jsou vybaveny lany, která z hlediska bezpečnosti nejsou nezbytná.                   | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |
| 24.4 Při výstavbě mnoha dnešních ferrat byly využity cesty, které v severní Itálii vybudovali vojáci během první světové války. | <input type="checkbox"/> | <input type="checkbox"/> |

1 bod

### 25 Která z následujících možností nejlépe vystihuje výchozí text?

- A) Hlavním účelem textu je nabídnout čtenářům zájezd na ferraty. Podtržené souvětí obsahuje varování.
- B) Hlavním účelem textu je nabídnout čtenářům zájezd na ferraty. Podtržené souvětí obsahuje doporučení.
- C) Hlavním účelem textu je poskytnout čtenářům základní informace o ferratách. V podtrženém souvětí autor textu varuje čtenáře, aby se nevydávali na ferraty.
- D) Hlavním účelem textu je poskytnout čtenářům základní informace o ferratách. V podtrženém souvětí autor textu doporučuje čtenářům, aby se vydali na ferraty.

1 bod

### 26 Ve které z následujících možností je uvedena dvojice slov, jež jsou v kontextu výchozího textu antonymy?

(První slovo z každé dvojice pochází z výchozího textu a je v něm zapsáno velkými písmeny.)

- A) jisticí – nechráněná
- B) usnadněno – vytíženo
- C) jištěné – neubráněné
- D) usnadňující – ztěžující

**27 Které z následujících tvrzení o dvou slovesných tvarech tučně vyznačených ve výchozím textu je pravdivé?**

- A) Tvar *liší se* je vždy tvarem množného čísla; tvar *připojí* je vždy tvarem jednotného čísla.
- B) Tvar *liší se* je vždy tvarem množného čísla; tvar *připojí* je ve výchozím textu tvarem jednotného čísla, ale v jiném textu může být tvarem množného čísla.
- C) Tvar *liší se* je ve výchozím textu tvarem množného čísla, ale v jiném textu může být tvarem jednotného čísla; tvar *připojí* je vždy tvarem jednotného čísla.
- D) Tvar *liší se* je ve výchozím textu tvarem množného čísla, ale v jiném textu může být tvarem jednotného čísla; tvar *připojí* je ve výchozím textu tvarem jednotného čísla, ale v jiném textu může být tvarem množného čísla.

### VÝCHOZÍ TEXT K ÚLOZE 28

Ze surovin \*\*\*\*\* k výrobě nábytku jsme pro korpus postele zvolili tropické dřevo. Více se dozvíte v katalogu, volně ●●●● na prodejních.

28

max. 2 body

**28.1 Napište náležitý spisovný tvar slova *používaný*, který patří na první vynechané místo (\*\*\*\*\*) ve výchozím textu.**

**28.2 Napište náležitý spisovný tvar slova *dostupný*, který patří na druhé vynechané místo (●●●●) ve výchozím textu.**

(Po doplnění náležitého tvaru musí být příslušný větný celek gramaticky i pravopisně správný.)

1 bod

**29 Na vynechané místo (\*\*\*\*\*) v české pranostice doplňte příslušné podstatné jméno v náležitém tvaru.**

Únor bílý, \*\*\*\*\* sílí.

max. 3 body

**30 Přiřadte k jednotlivým tvrzením (30.1–30.3) odpovídající dvojici slov (A–E).**

(Žádná možnost z nabídky A–E nesmí být přiřazena víckrát než jednou.)

- 30.1 Každé z těchto slov má pouze jednu předponu, a to slabičnou. \_\_\_\_\_
- 30.2 Každé z těchto slov má pouze jednu předponu: první slovo ji má neslabičnou a druhé slovo ji má slabičnou. \_\_\_\_\_
- 30.3 Každé z těchto slov má pouze jednu předponu: první slovo ji má slabičnou a druhé slovo ji má neslabičnou. \_\_\_\_\_

- A) spáchaný – obnosit
- B) rozdrobit – vzdělaný
- C) uloupený – převrátit
- D) pozměnit – sklopený
- E) bezchybný – vydobýt

**ZKONTROLUJTE, ZDA JSTE DO ZÁZNAMOVÉHO ARCHU UVEDL/A VŠECHNY ODPOVĚDI.**